

Durf te kiezen

Verkiezingsprogramma

GroenLinks-PvdA

Gemeente Hardenberg 2026-2030

Voorwoord

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van GroenLinks-PvdA Hardenberg. Hierin hebben wij compleet en helder verwoord wat onze inzet voor de komende periode is. We kiezen voor vooruitgang, durven nieuwe dingen te doen en pakken de grote problemen zoals de wooncrisis aan.

Uiteraard is het afhankelijk van de samenstelling van de gemeenteraad hoe succesvol we zullen zijn in het tot uitvoering brengen van ons programma. Maar in de recente jaren hebben we laten zien dat onze partij dingen voor elkaar krijgt. Denk aan een financieel noodfonds, een biodiversiteitsmonitor of jongerenparticipatie.

We doen vijf duidelijke beloften aan de kiezer:

1. GroenLinks-PvdA wil werken in een cultuur van samenwerking.
Zo gaan we binnen de gemeenteraad samen met andere democratische partijen werken aan een beter gemeente Hardenberg. Dat doen we vanuit het motto constructief waar mogelijk, standvastig waar nodig.
Net zo belangrijk; onze mensen blijven de gemeente in gaan. We zijn aanspreekbaar en zoeken de samenwerking op bijvoorbeeld bij plaatselijk belangen, verenigingen en belangenclubs.
2. We leggen uit wat we doen.
Politiek is niet alleen populaire keuzes maken. Juist daarom is het belangrijk om helder te communiceren over waarom de partij de keuzes maakt die we maken.
3. Kernwaarden centraal.
Onze kernwaarden solidariteit, duurzaamheid en vertrouwen staan voorop. Vanuit die kernwaarden maken we onze beslissingen. Hier zullen we de raadsvoorstellen op beoordelen.
4. We kijken over grenzen.
De gemeente stopt bij de gemeentegrenzen maar de wereld niet. Daarom zoeken we samenwerking ook over gemeentegrenzen en spreken we ons ook uit tegen misstanden op provinciaal, landelijk en mondiaal niveau. Daar zijn we volksvertegenwoordigers voor.
5. We gaan uit van de samenhang tussen groen en rood.
Een groene en duurzame wereld zorgt dat mensen gezonder en gelukkiger leven, en betere bestaanszekerheid zorgt dat mensen meer naar de natuur omkijken. We willen en kunnen de groene en rode onderwerpen niet los van elkaar koppelen. Alles is in samenhang.

GroenLinks-PvdA Hardenberg is helder over waar we naar toe willen, hoe we de toekomst zien en hoe we er komen. Samen vooruit!

Inhoud

Voorwoord	1
1. Een gezonde gemeente waarin we naar elkaar omkijken	2
1.1 Zorg, welzijn en gezondheid	3
1.2 Jeugd(zorg) en onderwijs	4
1.3 Inclusie centraal	5
2.1 Eerlijk wonen	7
2.2 Vluchtelingenopvang	8
2.3 Bloeiende kernen	9
2.4 Participatie	9
2.5 Veiligheid	10
3. Een groene gemeente, voor nu en de toekomst	11
3.1 Natuur en milieu	11
3.2 Watergebruik	12
3.3 Energie	12
3.4 Duurzame en biodiverse landbouw	13
4. Een duurzame economie met een eerlijk inkomen voor iedereen	15
4.1 Duurzame economie en werkgelegenheid	15
4.2 Een eerlijk inkomen	15
4.3 Stabiele financiën, organisatie op orde	16
5. Duurzaam onderweg, investeren in verbindingen	18
5.1 Mobiliteit	18
5.2 Stationsomgeving Hardenberg	19
6. Sport, spel en cultuur, voor iedereen bereikbaar	20
6.1 Sport en spel	20
6.2 Cultuur	20

1. Een gezonde gemeente waarin we naar elkaar omkijken

Een samenleving waarin iedereen zijn of haar plek kan vinden.

GroenLinks-PvdA wil dat alle inwoners van de gemeente Hardenberg gezamenlijk gezond en gelukkig kunnen wonen, werken en recreëren. Dit geldt voor iedereen en je afkomst, inkomen, leeftijd of andere factoren maken niet uit.

We vinden gelijkheid een voorwaarde voor een sociale gemeente. We zorgen daarom dat iedereen mee kan praten over het beleid van de gemeente. We vragen niet alleen in verkiezingstijd naar de mening van inwoners maar ook tijdens de raadsperiode betrekken we inwoners en deskundigen bij de keuzes, omdat we samen verder komen.

Iedereen is gelijk, daarom gaan we de strijd aan met discriminatie en racisme. Verder is toegankelijkheid niet alleen een wens maar ook een concreet doel. Al onze inwoners moeten ook volop mee kunnen doen aan de samenleving; we zijn op de goede weg maar er valt nog veel te verbeteren.

1.1 Zorg, welzijn en gezondheid

GroenLinks-PvdA vindt het belangrijk dat mensen zo lang mogelijk gezond blijven, ongeacht het landelijke beleid, omdat gezondheid de basis is van de samenleving. Dat doen we ook samen met andere gemeenten en organisaties.

We hebben ook een plicht om voor mentale gezondheid te zorgen. We doorbreken taboes door mentale problemen bespreekbaar te maken. We organiseren ontmoetingen om te voorkomen dat inwoners in een sociaal isolement raken.

Speerpunten

- **Zorg is voor iedereen:** We willen dat iedereen dichtbij goede zorg kan krijgen, zonder oneerlijke (financiële) drempels. Het tekort aan huisartsen moet worden opgelost. We zorgen samen met betrokkenen voor een passend plan van aanpak.
Zorg moet bereikbaar zijn voor mensen uit alle kernen. We investeren in wijkcentra waar we zorg, sociale voorzieningen en ontspanning samenbrengen.
- **Eigen zeggenschap:** We vinden dat mensen zeggenschap moeten hebben over zorgbeslissingen. Keuzevrijheid bijvoorbeeld voor de huisarts is essentieel.
- **Collectieve zorgverzekering:** We willen dat de gemeente een collectieve zorgverzekering aanbiedt voor inwoners met een lager inkomen. We breiden dat uit zodat er ook de optie is om tandzorg en fysiotherapie binnen deze betaalbare collectieve zorgverzekering aan te bieden. Zo maken we de zorgverzekering betaalbaar.
- **Beschermde woonvormen:** Niet iedereen is in staat om (geheel) zelfstandig te wonen, voor deze mensen zijn er beschermde woonvormen. GroenLinks-PvdA wil beschermde woonvormen creëren in de hele gemeente; ook in de kleine kernen.

- **Waardering voor mantelzorgers:** We vinden het belangrijk om mantelzorgers die vrijwillig zorg bieden aan hun naasten te waarderen. Zij verdienen ondersteuning en voorzieningen als respijtzorg, waarbij de zorg tijdelijk wordt uitgevoerd door een professionele zorgaanbieder.
- **Mentale gezondheid:** Specifieke aandacht gaat uit naar mentale gezondheid: we doorbreken taboes en gaan samen met sociale partners zorgen dat er laagdrempelige aanspreekpunten zijn.
- **Hulp voor wie het nodig heeft:** Wij zijn voor uitbreiding van de info-huizen, die een belangrijke rol kunnen spelen bij het inzichtelijk maken van ondersteuningsmogelijkheden. De voedselbank en kledingbank kunnen blijven rekenen op gemeentelijke steun.
- **Eenzaamheid:** Eenzaamheid is een schrijnend probleem. Wij zetten in op structurele ondersteuning van ontmoetingsplekken zoals buurthuizen, wijkinitiatieven, bibliotheken en vrijwilligersorganisaties. De gemeente faciliteert en ondersteunt initiatieven die sociale verbinding bevorderen, van maatjesprojecten tot gezamenlijke eetmomenten. Voor ouderen stimuleren we woonvormen die sociale samenhang bevorderen, zoals het Knarrenhof.
- **Rouwcentrum Dedemsvaart:** In Dedemsvaart is sinds een paar jaar geen rouwcentrum meer. Dit wordt door de inwoners als een groot gemis ervaren. GroenLinks-PvdA ondersteunt de realisatie van een rouwcentrum.

1.2 Jeugd(zorg) en onderwijs

Onze jeugd moet een goede start krijgen. Bij problemen moet daar zorg voor beschikbaar zijn. De kosten zijn daarbij niet leidend maar het belang van het kind staat centraal. We zorgen dat de jeugd op een fijne manier opgroeit en nemen ook deze leeftijdsgroep mee in het maken van beleid.

Speerpunten

- **Toegankelijke jeugdzorg:** Wachtlijsten moeten worden teruggedrongen. We zien dat marktwerking, waardoor er veel (markt)partijen actief zijn binnen de (jeugd)zorg, de effectiviteit belemmert. [Het model van gemeente Veendam](#) die de het systeem omgooide en de regie weer pakte is een goede oplossingsrichting.
- **Preventie:** Investeer vóóordat problemen ontstaan. Samen met scholen, huisartsen, sport- en welzijnsorganisaties zetten we in op een gezonde leefstijl, vroegsignalering van schulden en mentale steun. In de leefomgeving van jongeren moet het aanbieden en gebruiken van verslavende producten worden voorkomen. De jongerenwerkers doen ook belangrijk (preventief) werk, hun rol en financiering staat voor GroenLinks-PvdA niet ter discussie.
- **Openbaar onderwijs:** Er is sprake van een ongelijk speelveld waarbij christelijke scholen van oudsher een stevig bestaansrecht hebben in onze gemeente. Dit is voor openbare scholen niet het geval waardoor zij mindere faciliteiten en minder financiële slagkracht hebben en hun toekomst eerder onder druk staat. Om de vrijheid van schoolkeuzes te beschermen ondersteunen we openbaar onderwijs ook in de kleine kernen, ouders en kinderen moeten op basis van inhoudelijke argumenten kiezen voor een school die het beste past en niet voor een school omdat er geen openbaar alternatief bereikbaar is.

- **Scholen voor hoogbegaafde kinderen:** Er is een tekort aan (bereikbare) scholen die gespecialiseerd zijn in onderwijs voor hoogbegaafde kinderen. Samen met de ouders die zich hier al langer voor inzetten maken we met de onderwijsstichtingen een plan om te zorgen dat deze kinderen ook passend onderwijs kunnen krijgen.
- **Ondersteuning jeugdinitiatieven:** Wij steunen initiatieven van De Stuw die gericht zijn op uitbreiding van activiteiten ten behoeve van de jeugd. Ook de JongerenAdviesRaad blijft de ondersteuning van de raad en gemeente krijgen. Jongerencentra in Dedemsvaart en Hardenberg staan niet ter discussie, en we onderzoeken opties voor een vast jongerencentrum in De Krim, Slagharen en Balkbrug.
- **Gezonde start:** We maken ontbijt voor ieder kind en school-lunches mogelijk in samenwerking met de scholen, jeugdeducatiefonds, Nederlandse Rode Kruis en andere partners.
- **We brengen schoolzwemmen terug:** Om te zorgen dat ieder kind kan zwemmen herintroduceren we het schoolzwemmen. De gemeente neemt de kosten voor haar rekening en we maken met scholen en zwembaden een plan voor de uitvoering.
- **Kindvriendelijke gemeente:** De gemeente moet deelnemen aan het CFCI (Child Friendly Cities Initiative) programma van UNICEF, in samenwerking met (lokale) partners, kinderen en jongeren, om de situatie van kinderen en jongeren concreet te verbeteren, zodat iedereen gezond, veilig en kansrijk kan opgroeien.
- **Maatschappijbewustzijn:** We ondersteunen initiatieven waarmee jongeren kennis maken met de samenleving. Daarin zijn bijvoorbeeld de maatschappelijke diensttijd trajecten (MDT) een beproefd concept dat verdere uitbreiding vraagt.
- **Leerlingenvervoer:** Kinderen die niet zelfstandig naar school kunnen, zijn vaak aangewezen op leerlingenvervoer. Bijvoorbeeld naar speciaal onderwijs scholen. Het is de taak van de gemeente om dit te organiseren maar er gaat nog te veel mis. Het ouderplatform behouden we en we houden scherp toezicht op het nakomen van de afspraken door de vervoerder.

1.3 Inclusie centraal

Iedereen moet mee kunnen doen. Daarvoor stellen we een aantal concrete doelen, maar betrekken we er ook experts bij. De raadswerkgroep inclusie, waarin raadsleden, ambtenaren en ervaringsdeskundigen met elkaar samenwerken, is iets waar we trots op zijn. Maar er valt nog veel winst te behalen. Zo moeten we veel steviger optreden tegen racisme en discriminatie. Dat moet een absolute prioriteit zijn. Ook om een toegankelijke gemeente te zijn hebben we nog veel drempels weg te nemen.

Speerpunten

- **Racisme en discriminatie:** Stijgende cijfers van racisme en discriminatie in Hardenberg zijn onacceptabel. GroenLinks-PvdA wil deze trend breken door het meldpunt Vizier te ondersteunen, de bekendheid ervan te vergroten en via campagnes op scholen, sportclubs en andere ontmoetingsplekken zoals wijkcentra aandacht te vragen, voortbouwend op de lokale campagne 'discriminatie niet hier'. Zo zorgen we dat er meer meldingen worden gedaan van racisme en discriminatie zodat aanpak en vervolging ook kansrijker is.

- **VN-verdrag handicap:** We komen met een concreet uitvoeringsplan hoe de gemeente gaat voldoen aan de afspraken uit het VN-verdrag. Onderdeel daarvan is bijvoorbeeld dat mensen met een beperking recht hebben op vervoer.
- **Toegankelijke openbare ruimte:** Voetpaden, openbare gebouwen, sportvoorzieningen en openbare toiletten zijn voorbeelden van plekken die voor iedereen toegankelijk moeten zijn. We laten dit periodiek toetsen en nemen drempels, letterlijk en figuurlijk, weg.
- **Toegankelijkheid winkels en horeca:** Niet alle winkels of horeca zijn toegankelijk. We willen dat de gemeente het gesprek met de betreffende ondernemers aangaat. Bij maatschappelijk verantwoordelijk ondernemen hoort inzet voor toegankelijkheid. Er zijn weinig openbare toiletten, zeker daarom is het belangrijk dat de toiletten bij ondernemers (rolstoel)toegankelijk zijn. In de praktijk is het vaak geen onwil maar gebrek aan zicht op oplossingen, daar kunnen we in ondersteunen.
- **Begrijpelijke communicatie:** Een brief van de gemeente moet voor iedereen begrijpelijk zijn. Als een brief moeilijke taal bevat moet iedereen daar een klacht over kunnen indienen en hulp bij kunnen krijgen. Communicatie zoals de website en sociale media laten we toetsen op begrijpelijkheid.
- **LHBTI+ beleid:** Iedereen hoort erbij, ongeacht geaardheid. Voor LHBTI+ inwoners zorgen we voor ontmoetingsmomenten en op speciale dagen voor de doelgroep blijven we de regenboogvlag hijsen. We starten acceptatie en bewustwordingscampagnes op scholen en sportclubs. Uiteraard pakken we discriminatie van de LHBTI+'ers in onze gemeente aan.

2. Een thuis voor iedereen

Woningnood is een landelijk probleem, dat is in onze gemeente niet anders. We kunnen ons er niet bij neerleggen dat er lange wachtlijsten zijn voor een sociale huurwoning, dat er mensen noodgedwongen op zolders moeten wonen en jonge mensen geen goede start van hun volwassen leven krijgen omdat er geen huizen beschikbaar of betaalbaar zijn. Daarom maken wij lokaal een aantal scherpe keuzes om de woningnood aan te pakken.

Onze gemeente wordt gekenmerkt door de vele kleine kernen. De voorzieningen en leefbaarheid staan onder druk. We bezuinigen niet op sociale voorzieningen; buurthuizen, ontmoetingsplekken en de infrastructuur moeten op peil blijven. Daarmee zorgen we dat de gemeente Hardenberg een thuis is voor iedereen. Wij wonen waar anderen recreëren. Dat komt door de mooie natuur en de rust die hier te vinden is. Dat behouden en versterken we.

Mensen die op zoek zijn naar een veilig heenkomen en vluchten voor oorlog en geweld moeten welkom zijn in onze gemeente.

2.1 Eerlijk wonen

We moeten veel bouwen. Daarmee is de gemeente al goed bezig, al moeten er nog fors sociale huurwoningen worden bijgebouwd om achterstanden in te halen. Als we bouwen doen we dat in balans met de omgeving. De Groene en Gezonde Maatlat die door de raad is ontwikkeld, helpt ons om dit te controleren.

Het woningtekort heeft ook schrijnende gevolgen waarbij mensen bijvoorbeeld tijdelijk in garageboxen of tuinhuisjes wonen. Er is ook in onze gemeente sprake van verborgen dakloosheid. Dat gaat om mensen die geen eigen onderdak meer hebben en noodgedwongen bij vrienden en familie verblijven. Denk daarbij bijvoorbeeld aan mensen die uit een scheiding komen en geen woning kunnen vinden.

In tijden van woningnood is leegstand onacceptabel. Daar nemen we dus maatregelen tegen. We zorgen ook dat het makkelijker is om leegstaande bedrijfs- of kantoorpanden voor wonen geschikt te maken. We gaan naast de huurder staan en pakken malafide verhuurders aan. Zo maken we wonen weer eerlijk en voor iedereen bereikbaar.

Speerpunten

- **Lokale woonbehoefte leidend:** GroenLinks-PvdA wil dat de lokale woonbehoefte leidend is. Er worden stappen gezet op het gebied van betaalbare koopwoningen, maar het aantal sociale huurwoningen is nog onvoldoende. Het totale woningaanbod moet passen bij de lokale vraag. Daarom geven we grote prioriteit aan het bouwen van sociale huurwoningen.
- **Modulaire doorstroomwoningen:** We maken het mogelijk om meer snel-bouw woningen te plaatsen zoals in de Marslanden. De tijd tussen planvorming en realisatie is dan minder dan een jaar en zo kunnen we snel woonruimte toevoegen voor mensen bij wie een hoge urgentie bestaat. We zien dit als een noodoplossing tot het is gelukt om de woningnood duurzaam op te lossen met meer reguliere sociale huurwoningen.

- **Actieve grondpolitiek:** Projectontwikkelaars verdienen veel geld met het aan- en verkopen van bouwgrond. Dat moeten we veranderen, de gemeente moet strategisch grond aankopen zodat we de controle houden, ook op de prijs, en de grond terechtkomt bij ontwikkelingen die de maatschappij dienen.
- **Verdichting:** Bouwen in een hogere dichtheid is een oplossing om betaalbare woningen te krijgen, bijvoorbeeld voor jongeren en starters. Dat kan bijvoorbeeld in de stationsomgeving van Hardenberg of in de centra van grotere kernen zoals Dedemsvaart, Slagharen of Gramsbergen.
- **Lokale regelgeving:** Met anti-speculatiebedingen zorgen we dat woningen bij woningzoekenden terechtkomen en niet bij vastgoedsspeculanten. Met een leegstandverordening gaan we actief langdurige leegstand tegen. Als een vastgoedeigenaar bewust kiest voor leegstand kan de gemeente een bestuurlijke boete opleggen.
- **Zelfbewoningsplicht voor woningen:** Hiermee voorkomen we dat nieuwbouwwoningen worden verhuurd of worden doorverkocht voor een maximale winst. De gemeente kent deze plicht al, we scherpen dit verder aan en handhaven er streng op.
- **Doelgroepenverordening:** We gaan vastleggen voor welke inkomensgroepen de betaalbare koopwoningen bedoeld zijn. Zo voorkomen we dat mensen met veel geld de woningen kopen die bedoeld zijn voor starters.
- **Een passende woning:** We stimuleren de doorstroom van ouderen uit eengezinswoningen. Hiervoor bouwen we in onze gemeente levensloopbestendige en gelijkvloerse appartementen. Het bijbouwen van wooneenheden, bijvoorbeeld tiny houses, voor eigen gebruik op eigen terrein moet mogelijk zijn.
- **Woningsplitsen:** Het woningsplitsen van grote panden kan een oplossing zijn. We stellen wel als voorwaarde dat het volwaardige woningen zijn, die aan alle bouwvoorschriften voldoen.

2.2 Vluchtelingenopvang

De gemeente Hardenberg moet een veilige plek bieden voor mensen die op de vlucht zijn voor oorlog en geweld. Helaas heeft de raad de afgelopen periode besloten om het AZC te sluiten en niet op zoek te gaan naar een nieuwe locatie. Daar kunnen wij niet mee akkoord gaan. In de nieuwe periode moeten we alsnog op zoek naar een nieuwe AZC-locatie. Het zou ook een optie kunnen zijn om meerdere kleinschalige locaties te realiseren.

Ook de opvang van Oekraïense vluchtelingen moet worden voortgezet zolang het nodig is. We zorgen dat opvanglocaties menswaardig zijn en vluchtelingen kunnen meedoen in de Hardenbergse samenleving.

Speerpunten

- **Vluchtelingenopvang:** We realiseren opvang voor vluchtelingen. We hanteren daarvoor de verdeling zoals voortkomt uit de Spreidingswet, of deze nu van kracht is of niet. Dat komt voor Hardenberg neer op ongeveer 400 vluchtelingen. Dat is een aantal dat we samen kunnen dragen en waarvoor we een veilige en goede plek kunnen bieden.

- **Oekraïense vluchtelingen:** Vanwege Europese regelgeving komen deze vluchtelingen in andere opvanglocaties. We zorgen dat deze vluchtelingen zoveel mogelijk zelfstandig in onze gemeente kunnen verblijven en zien toe op de toegang tot onderwijs voor de kinderen.

2.3 Bloeiende kernen

De 29 dorpen, kernen en steden van de gemeente Hardenberg zijn stuk voor stuk uniek, maar toch verbonden met elkaar en met de omgeving. Voor de instandhouding van wat we hebben en toekomstige groei moeten alle kernen ruimte krijgen voor ontwikkeling, met focus op gebiedswaarden zoals landschap, veiligheid, biodiversiteit, maar ook dynamiek en bedrijvigheid in de grotere kernen. We zien ook het belang van verbindingen over gemeentegrenzen heen, zoals de aanstaande treinverbinding vanaf Coevorden naar Duitsland of grensoverschrijdende natuurontwikkeling aan beide zijden van De Reest.

Speerpunten

- **Samenwerking met Plaatselijke Belangen (PB):** De PB's zijn belangrijke gesprekspartners. We zorgen dat we die waardering laten merken. De PB's moeten eenvoudig contact kunnen hebben met de gemeente. Het aantal contactambtenaren breiden we daarom uit, niet met nieuwe ambtenaren maar door ervaren mensen deze taak toe te vertrouwen. We stellen geld beschikbaar voor het maken van toekomstvisies en het organiseren van ontmoeting.
- **Behoud de (sociale) voorzieningen:** Er kan niet bezuinigd worden op voorzieningen zoals buurthuizen. Die zorgen voor de sociale samenhang van onze kernen. De buurtbus versterken we en het reguliere busvervoer moet beter. Om dat laatste te realiseren zorgen we voor een stevige lobby naar de provincie die de verantwoordelijkheid over het busvervoer heeft. Deelmobiliteit zoals in de mobiliteits-paragraaf wordt toegelicht, is ook een oplossing.

2.4 Participatie

Iedereen moet mee kunnen praten over gemeentelijke keuzes. Dat kan in de vorm van participatie en inspraak. Voor goed werkbare gemeentelijke plannen is inspraak van bewoners essentieel. Hierin moeten ze duidelijkheid krijgen over welke keuzes de gemeente gaat maken en welk aandeel ze daarin hebben. Snel kunnen ontwikkelen, bijvoorbeeld vanwege de woningnood, kan alleen als inspraak en participatie vooraf goed worden georganiseerd.

Speerpunten

- **Kaders voor ontwikkeling:** Het vaststellen van visiestukken borgt kaders voor ruimtelijke ontwikkelingen. Maatschappelijke weerstand ontstaat vaak pas bij concrete plannen in de directe omgeving. Een duidelijk participatiebeleid en kaders voor ruimtelijke ontwikkelingen zijn daarom nodig om inwoners tijdig erbij te betrekken en vertraging te voorkomen.
- **Herstel bevoegdheid gemeenteraad:** De gemeenteraad moet de mogelijkheid hebben het omgevingsplan te wijzigen en participatie mee te wegen. Het besluit om dat in handen te leggen bij het College draaien wij terug.
- **Toekomsttoets:** Bij alle plannen moet een toets plaatsvinden voor het effect op de lange termijn en de effecten voor toekomstige generaties. Plannen bevatten nu te vaak alleen risicoafwegingen op de korte en middellange termijn.

- **Bewonersplatform:** Wij willen nieuwe bewonersplatformen instellen waarin bewoners mee kunnen praten. Dat kan vanuit een adviserende rol of in sommige gevallen zelfs als medebeslisser.
- **Toekomstbestendige lokale (streek)omroep:** De lokale omroep heeft een belangrijke rol in het verslag brengen van gebeurtenissen in de kernen. We zorgen dat de nieuwe streekomroep structurele financiering krijgt zodat zij, journalistiek onafhankelijk, hun werk kunnen doen.

2.5 Veiligheid

Een belangrijk aspect van een fijn leven in onze gemeente is veiligheid. Iedereen moet in vrijheid kunnen zijn wie die is en (ondermijnende) criminaliteit moet worden aangepakt. Veiligheid is niet alleen een verantwoordelijkheid van handhavende diensten zoals de politie en handhaving, maar ook van de gemeente. GroenLinks-PvdA wil stevig inzetten op het vergroten van de weerbaarheid van onze samenleving en preventieprogramma's moeten worden behouden en uitgebreid.

Speerpunten

- **Veiligheid voor vrouwen:** Intimidatie, mishandeling en zelfs femicide (moord op vrouwen) zijn problemen die ook onze gemeente niet voorbijgaan. We hebben een morele verplichting om alles binnen onze macht te doen op deze problemen tegen te gaan. We richten onze openbare ruimte in met meer verlichting, trainen horeca- en handhavingspersoneel in het herkennen van signalen, gaan op scholen in gesprek en organiseren jaarlijkse gesprekken met vrouwen uit de gemeente om te leren wat we nog beter kunnen doen.
- **Politiecapaciteit:** Hardenberg heeft last van het landelijke tekort aan politieagenten. De gemeente moet zich actief inzetten in de lobby naar de landelijke overheid om te zorgen dat uitbreiding van het politieapparaat niet alleen in grote steden terechtkomt.
- **Versterken weerbaarheid:** Inwoners moeten weerbaar zijn tegen misinformatie, criminaliteit en oplichting. Daarom investeren we in informatiecampagnes. Zo willen we bijvoorbeeld voorkomen we dat mensen in babbeltucs trappen. Ook zorgen we dat de gemeente helder communiceert op momenten dat er misinformatie over gemeentelijke plannen wordt verspreid.
- **Handhaving (BOA's):** De bezetting bij Handhaving (BOA's) is uitgebreid, wat wij blijven steunen. Als werkgever van deze BOA's zorgt de gemeente ervoor dat zij hun werk goed kunnen doen en beperkt zij verloop door het belang van lokale kennis. Wij zijn er niet voor om de taken en bevoegdheden van de BOA's verder op te rekken; het is niet de bedoeling dat het een 'gemeentepolitie' wordt.
- **Digitale veiligheid:** De systemen laten we regelmatig controleren op kwetsbaarheden voor hacks en storingen. Voor cloud-opslag gaan we contracten aan met ethische partners. Met betrekking tot het gebruik van A.I. worden in samenwerking met andere gemeenten, provincie en het rijk afspraken gemaakt over wat wordt toegestaan.

3. Een groene gemeente, voor nu en de toekomst

Een gezonde en duurzame samenleving begint bij bewuste keuzes.

GroenLinks-PvdA streeft naar een gemeente waar iedereen, van jong tot oud, gezond, prettig en kan wonen, werken en recreëren. Dit betekent dat we geen beslissingen nemen die de gezondheid van huidige en toekomstige generaties of de natuur schaden. Dit uitgangspunt is leidend voor ons beleid op het gebied van natuur, water, energie en de gehele ruimtelijke ontwikkeling. Alles wat we lokaal doen, heeft invloed op onze omgeving, of het nu gaat om energieverbruik, voedselproductie of vervoer.

Als plattelandsgemeente met veel natuur kan de gemeente lokaal veel doen om de natuur te ontzien en te versterken. Dit is de kern van ons streven naar een duurzaam bestaan, waarbij de eigen gemeenschap de regie heeft. Het gemeentelijk programma 'Groene en Gezonde Maatlat' vormt een belangrijk kader voor klimaat, water en biodiversiteit, evenals de van de VN afkomstige Sustainable Development Goals, kortweg de SDG-doelen, die gericht zijn op het wegnemen van elke soort armoede met bij ons de nadruk op de voedselproductie.

Samen werken we aan een energieneutrale, klimaatbestendige en biodiverse toekomst.

3.1 Natuur en milieu

Onze gemeente kent prachtige natuurgebieden zoals de Engbertsdijksvennen bij Kloosterhaar, het Vechtdal en het Reestdal. De natuur staat echter onder grote druk. We hebben te maken met een achteruitgang van de biodiversiteit; er zijn steeds minder vlinders, bijen en andere insecten die een onmisbare rol spelen in bijvoorbeeld de voedselproductie. Daarom gaan we onze natuur beschermen en versterken. Voor nu en voor de toekomst.

Speerpunten:

- **Natuurversterking:** We moeten ervoor zorgen dat de biodiversiteit niet verder achteruitgaat en zich kan herstellen. Daarom moeten we de bestaande natuur, veelal in samenwerking met de bestaande groene organisaties, versterken en weerbaar maken. We bevorderen dat negatieve invloeden, zoals pesticiden en biociden van buitenaf, tegengegaan worden. Natuurgebieden worden uitgebreid als daar kansen voor zijn.
- **Meer bomen:** We willen ervoor zorgen dat er meer natuur komt. Daarvoor willen we, zeker in en rond de kernen waar weinig natuur te vinden is, bossen en groen aanplanten.
- **Biodiversiteit:** Meer biodiversiteit is essentieel. Dit vraagt om meer dan alleen ingrepen in natuurgebieden. We moeten onze hele gemeente vergroenen, ook de bebouwde omgeving. Minder beton en stenen en meer groen.
- **Stevige aanpak milieudelicten:** Bij afvaldumping of lozing van schadelijke stoffen in de omgeving willen we dat er alles aan gedaan wordt om de verantwoordelijke te vinden en te vervolgen. Schade moet door de vervuiler worden betaald.
- **Recreatie en toerisme:** We stimuleren een duurzame bedrijfsvoering en zetten de toeristenbelasting in voor natuur- en landschapsherstel.

- **Houtstook:** Houtstook zorgt in sommige gevallen, zeker in woonwijken, voor overlast en gezondheidsproblemen. We maken daar regels voor zodat er bij problemen kan worden ingegrepen. We sluiten aan bij het 'schone lucht akkoord'
- **Educatie en bewustwording:** We investeren via Natuuractiviteitencentrum De Koppel in educatieve programma's voor recreatiebedrijven, industrie, scholen, maatschappelijke organisaties én inwoners om de gemeenschap bewust te maken van het belang van biodiversiteit en hoe iedereen kan bijdragen aan het behoud ervan. We organiseren educatieve programma's en workshops voor boeren en burgers om bewustwording te creëren. Bezoekerscentrum De Wheem van Landschap Overijssel in het Reestdal kan een soortgelijke functie vervullen.

3.2 Watergebruik

Waar water voorheen zo snel mogelijk werd afgevoerd, is het nu noodzakelijk om water zo lang mogelijk vast te houden waar het valt. Grondwater is in sommige gevallen vervuild met PFAS en bestrijdingsmiddelen, wat de productie van schoon drinkwater bedreigt. Voor rioolwater moeten steeds meer zuiveringsstappen worden ingebouwd alvorens het op beken en rivieren kan worden geloosd.

Speerpunten:

- **Waterbesparing:** Waterbesparing moet bij elke gebruiker nadrukkelijker onder de aandacht worden gebracht. De gemeente blijft maatregelen voor inwoners en bedrijven subsidiëren en zal het beschikbare budget hiervoor verhogen, ondersteund door goede communicatie en de inzet van onze groencoaches.
- **Nieuwbouw:** Voor nieuwbouw wordt beleid opgesteld voor de aanleg van waterreservoirs en stimuleren we hemelwatergebruik.

3.3 Energie

We bouwen verder op het meerjarenprogramma duurzaamheid. Dit plan zal inwoners en bedrijven helpen bij het nemen van energiebesparende maatregelen en het opwekken van duurzame energie. We zorgen dat er een duidelijke routekaart naar de toekomst komt en resultaten inzichtelijk zijn.

Speerpunten:

- **Groene energie:** We stimuleren het opwekken van groene energie in een goede mix tussen wind en zon. De opbrengst moet in de omgeving terecht komen en niet bij grote commerciële partijen. Lokale coöperaties zijn daarvoor de beste weg. De coöperaties moeten zich ook kunnen richten op buurtbatterijen en warmteopslag.
- **Handhaving:** GroenLinks-PvdA vindt dat we krachtig moeten handhaven op de besparingsplicht en het scheiden van bedrijfsafval.
- **Collectieve aanpak:** Bij het gasloos maken van de gemeente moeten nieuwe warmtevoorzieningen gerealiseerd worden. Bijvoorbeeld met warmtenetten of met warmtepompen. Collectieve warmteprojecten verdienen waar mogelijk de voorkeur boven individuele oplossingen. Maatwerk is hierbij essentieel.

- **Informatie en bewustwording:** GroenLinks-PvdA wil dat de gemeente inzicht geeft in de klimaatdoelen en de effecten van duurzaamheidsprojecten. We denken daarbij aan het publiceren van een aftellende klok op de website om inzichtelijk te maken wanneer de doelstellingen gehaald moeten zijn en welke resultaten er al zijn behaald.
- **Infrastructuur:** De gemeente zorgt voor een goede infrastructuur van oplaadpalen voor elektrische auto's en fietsen.
- **Lokale krachten:** Energiecoaches van de Stichting Duurzaam (bij Natuuractiviteitencentrum De Koppel) en lokale bewonersorganisaties spelen een rol bij bewustwording en draagvlakcreatie.
- **Verduurzaming woningbestand:** Iedere inwoner kan laagdrempelig advies over duurzaamheidsmaatregelen krijgen. De gemeente subsidieert maatregelen voor lagere inkomens. Verhuurders moeten door middel van maatregelen de energierekening voor huurders betaalbaar houden. Huurverhogingen na verduurzaming mogen de besparing op de energierekening niet overschrijden.
- **Netcongestie:** Met ondernemers op bedrijfsterreinen streven we naar gezamenlijke energienetwerken om gebruik op elkaar af te stemmen en netcongestie te verminderen. Een gemeentelijk aanspreekpunt wijst ondernemers waar ze terecht kunnen met vragen en maakt verbindingen tussen ondernemers, overheid, energiebedrijven en netbeheerders.

3.4 Duurzame en biodiverse landbouw

Bij GroenLinks-PvdA Hardenberg geloven we dat een evenwichtige biodiversiteit zowel in de lucht, in het water als in de bodem de kern vormt van een gezonde en duurzame toekomst. Door allerlei ruimteclaims, schadelijke middelen en klimaatverandering neemt de biodiversiteit nog steeds af, ook in onze gemeente. Om deze achteruitgang te laten stoppen, willen we in onze plannen maatregelen nemen die een bijdrage leveren aan herstel en verbetering van de biodiversiteit.

We streven naar een landbouwsector die duurzaam, eerlijk en toekomstbestendig is. Onze boeren zijn onmisbaar voor het verbouwen van voedsel en grondstoffen voor bouwmaterialen, maar ook voor de inrichting van ons mooie platteland. Onze visie richt zich op het bevorderen van een natuurinclusieve landbouwpraktijk die zowel de natuur als de lokale gemeenschap ten goede komt.

Speerpunten

- **Ondersteuning van natuurinclusieve boeren:** We willen lokale boeren ondersteunen die kiezen voor natuurinclusieve landbouwmethoden. Dit betekent subsidies voor omschakeling en het organiseren van technische ondersteuning voor duurzame initiatieven.
- **Een biodivers en levend landschap:** GroenLinks-PvdA wil meer groenblauwe dooradering: een netwerk van houtwallen, heggen, sloten, beken en bomenrijen dat natuurgebieden met elkaar verbindt. Dit vergroot de biodiversiteit en versterkt het landschap. Boeren die hieraan meewerken, krijgen hiervoor een eerlijke vergoeding.

- **Versterking van lokale productketens:** We stimuleren de verkoop van lokaal geproduceerde producten door middel van boerenmarkten, samenwerking met lokale winkels, restaurants en bouwondernemingen.
- **Stoppen met pesticiden:** We gebruiken de mogelijkheden van de gemeente om selectief pesticiden in de landbouw te verbieden. Zeker in nabijheid van recreatieterreinen, voedseltuinen, scholen en huizen, is het gezondheidsrisico van agressieve landbouwpesticiden te groot. Zeker nu er ook duurzame technieken voorhanden zijn moeten we hier verantwoordelijkheid in tonen.

4. Een duurzame economie met een eerlijk inkomen voor iedereen

Een duurzame economie die iedereen kansen biedt.

We willen een gemeente zijn waar mensen een passende baan vinden, hun talenten kunnen benutten en zich kunnen ontwikkelen. Daarvoor hebben we een sterke en duurzame economie nodig. Innoverende bedrijven verdienen de ruimte en samenwerking met het onderwijs moeten we verder aanjagen.

Werkloosheid gaan we tegen met effectieve maatwerk maatregelen. Iedereen is anders en verdient een persoonlijke aanpak. Het doel is om iedereen op de juiste plek te krijgen. Voor inwoners waarvoor betaald werk niet binnen het bereik ligt, stimuleren we vrijwilligerswerk om bij te dragen aan de maatschappij en de eigen zingeving. Zo worden we een gemeente die werkt voor iedereen.

4.1 Duurzame economie en werkgelegenheid

De lokale economie is belangrijk voor de gemeente. GroenLinks-PvdA wil bij economische ontwikkelingen verder kijken dan alleen het financiële aspect. We kijken daarbij ook naar effecten op de omgeving en het sociale welzijn, dat noemen we ook wel brede welvaart. Door een duurzame economie te hebben met maatschappelijk verantwoordelijke bedrijven zorgen we voor goede werkgelegenheid en ontwikkelkansen.

Speerpunten

- **Duurzame bedrijventerreinen:** We zijn voor uitbreiding van bedrijventerreinen maar alleen op een duurzame manier: met groene energie, ruimte voor natuur en biodiversiteit, en waar veilig gewandeld en gefietst kan worden.
- **Groene bedrijven:** Wij willen de vestiging van bedrijven die betrokken zijn bij de transitie naar een duurzame economie stimuleren.
- **Bestrijding uitbuiting:** Uitbuiting, bijvoorbeeld van arbeidsmigranten, is een groeiend probleem waar weinig grip op is. Wij investeren extra in handhaving en zorgen dat het makkelijker wordt om misstanden te melden.
- **Startersruimtes:** Voor beginnende bedrijven zorgen we voor goedkope startersruimtes waar ondernemers een vliegende start kunnen maken. Zo investeren we in de economie van de toekomst, naar het model van het ondernemershuis in Hardenberg, uitgebreid naar Dedemsvaart.
- **Regiosamenwerking:** Met de omliggende regio maken we afspraken zodat we niet economisch concurreren maar elkaar versterken. Als een groot bedrijf naar Emmen komt heeft gemeente Hardenberg daar ook baat bij. Zeker met de Nedersaksenlijn op komst is die samenwerking nog belangrijker.

4.2 Een eerlijk inkomen

Er zijn ook mensen die een baan hebben, maar toch in armoede leven, doordat ze loon krijgen op minimumniveau of een arbeidscontract hebben dat geen zekerheid biedt.

GroenLinks-PvdA vindt dat iedereen die hard werkt een eerlijk inkomen moet krijgen. De gemeente kan werkgevers op dat punt niet dwingen, maar wel het goede voorbeeld geven.

Voor inwoners met onvoldoende inkomen staat de gemeente klaar. We maken gemeentelijke regelingen eenvoudig vindbaar, eenduidig en toegankelijk. Bij problematische schulden gaan we samen met de inwoner aan de slag om dat op te lossen. Onopgeloste schulden zijn vaak een beginpunt voor verder oplopende schulden en andere sociale problematiek.

Speerpunten

- **Arbeidsparticipatie:** De gemeente moet zich inzetten om werkloosheid tegen te gaan, zodat iedereen zingeving kan vinden en mee kan doen in de samenleving en zichzelf kan ontwikkelen. GroenLinks-PvdA wil dat de gemeente met mensen die zonder werk (komen te) zitten een concreet plan uitwerkt dat met maatwerk leidt tot participatie binnen de mogelijkheden. Vrijwilligerswerk kan hierin ook een goede invulling zijn.
- **Vroegsignalering van schulden:** Door schulden zo snel mogelijk in beeld te hebben voorkomen we grotere problemen. Daarvoor werken we samen met de verschillende partners in het sociale domein zoals het UWV en Samen Doen.
- **Schuldhelpverlening:** Bij schrijnende gevallen zonder perspectief kan de gemeente schulden overnemen zodat de inwoner ervan verlost is. Voor speciale gevallen maken we dat mogelijk.
- **Noodfonds:** We willen een noodfonds voor mensen die acute hulp nodig hebben, ongeacht of zij al dan niet bekend zijn bij de gemeente.
- **Nazorg:** Nadat schulden zijn opgelost is het soms onverstandig om alle hulpverlening te stoppen. Daarvoor maken we nazorg beschikbaar en betaalt de gemeente dat.
- **Eisen aan partners van de gemeente:** In de eisen die we opstellen voor bedrijven om in opdracht van de gemeente te kunnen werken, nemen we goed werkgeverschap op. Daarmee dwingen we af dat er eerlijke lonen betaald worden en stagiairs een vergoeding krijgen. Dit geldt voor alle bedrijven die in opdracht van de gemeente werken, van aannemers tot schoonmaakbedrijven.
- **Stagevergoeding:** Stagiairs bij de gemeente moeten een eerlijke stagevergoeding krijgen van €750 per maand bij een fulltime stage. Dat vragen we ook van bedrijven en organisaties die voor de gemeente werken. We zorgen dat er ieder jaar stageplekken op de verschillende afdelingen van de gemeente beschikbaar zijn voor verschillende opleidingsniveaus.

4.3 Stabiele financiën, organisatie op orde

Als gemeente moeten we eerlijk zijn; we kunnen niet alles realiseren wat we willen. Daar gaat de politiek over. Ook in dit verkiezingsprogramma zitten voorstellen die geld zullen kosten. We zullen daarom scherpere keuzes moeten maken, ieder jaar een vast bedrag aan investeringen zoals sport en infrastructuur en stoppen met korte termijndenken. We moeten ook veel meer geld binnenhalen voor grote projecten zoals woningbouw, vervoer en cultuur. Daar zijn meer Europese en landelijke gelden te verkrijgen dan we nu binnenhalen.

De dienstverlening voor onze inwoners moet op peil blijven. Daarom is bezuinigen op de gemeentelijke organisatie niet voor de hand liggend. We willen wel zorgen wel dat afdelingen meer samenwerken, zo kan er effectiever gewerkt worden.

Speerpunten:

- **Volwaardig publieksloket in Dedemsvaart:** Alle gangbare publiekdiensten zoals het afgeven van reisdocumenten, voorzien van informatie en aanvragen van eenvoudige vergunningen moeten ook in Dedemsvaart kunnen worden geleverd. We verruimen de openingstijden van de publieksbalie in Dedemsvaart.
- **Organisatie op peil:** Met name rechtse partijen vertellen graag dat ze een kleine overheid willen en dat er veel te bezuinigen valt op de ambtenarij en externe inhuur. Hoewel wij ook graag minder externe inhuur willen moeten we eerlijk zijn; we kunnen er nu niet zonder. Het gevolg zou zijn dat inwoners minder dienstverlening krijgen. Daar verzetten we ons tegen. GroenLinks-PvdA wil investeren in de ambtelijke organisatie zodat we een aantrekkelijke werkgever zijn, met goede dienstverlening en prettige samenwerking.
- **Actieve lobby voor (co)financiering:** Wij willen een ambitieuze gemeente zijn met ruimte voor werk, wonen en cultuur. Daar profiteert de hele regio van. We moeten gebruik maken van de woonplannen van de Rijksoverheid om daar ook financiering voor te verkrijgen. Voor behoud van cultuur en natuur zijn meer Europese gelden te verkrijgen.

5. Duurzaam onderweg, investeren in verbindingen

Bij GroenLinks-PvdA Hardenberg zetten we ons in voor een mobiliteitsbeleid dat duurzaam, veilig en toegankelijk is voor iedereen. Het openbaar vervoer is lang niet altijd goed genoeg en vraagt om maatwerkoplossingen. We moeten ook zorgen voor ruimte voor de fiets. Fietsen naar school, werk of sport moet op een veilige en comfortabele manier kunnen.

5.1 Mobiliteit

Hoe we ons van A naar B vervoeren verschilt per persoon. We wonen in een gemeente waar de auto dominant is. Dat kan volgens ons anders. We veranderen dat niet van de ene op andere dag maar er is langdurige aandacht voor nodig. Het startbesluit van de Nedersaksenlijn is een beloning voor iedereen die zich daar jarenlang voor in heeft gezet, de komende tijd moet in het kader staan van het waarmaken van de ambities.

Speerpunten

- **Prioriteiten:** We geven prioriteit aan voetgangers, fietsers, openbaar vervoer en deelmobiliteit boven autoverkeer. Daarvoor introduceren we voor ruimtelijke ontwikkelingen een mobiliteitsprogramma om zo zuinig mogelijk om te gaan met ruimte en de reeds aanwezige of toekomstige infrastructuur. Bij aanpassingen in centra, zoals in Dedemsvaart, nemen we verkeersveiligheid als prioriteit gelijktijdig mee.
- **Streven naar maximaal 30 km/u in de bebouwde kom:** Voor de veiligheid van onze inwoners en om de leefbaarheid te vergroten, willen we de snelheid op de meeste wegen in de bebouwde kom verlagen naar 30 km/u. Dit vermindert het aantal verkeersslachtoffers en maakt de straten veiliger en aantrekkelijker voor voetgangers en fietsers. Gebiedsontsluitingswegen passen we bij wegonderhoud aan zodat fietsers gescheiden worden van automobilisten en hogere snelheid voor auto's daar desgewenst mogelijk is.
- **Binnenstad Hardenberg fietsvrij:** In verband met de toegenomen drukte willen we dat gedurende de winkeltijden het kernwinkelgebied in de stad Hardenberg fietsvrij is. We zorgen dat er voldoende (bewaakte en overdekte) fietsenstallingen zijn, bijvoorbeeld onder het gemeentehuis.
- **Ruim baan voor openbaar vervoer en Nedersaksenlijn:** We zetten ons in voor een sterk en betrouwbaar openbaar vervoersnetwerk. In het bijzonder willen we slim inspelen op de komst van de Nedersaksenlijn, die Hardenberg beter verbindt met het noorden van het land. Dit zorgt voor meer reismogelijkheden en vermindert de afhankelijkheid van de auto. De opwaardering van deze spoorlijn zorgt er ook voor dat we de voorzieningen op stations Gramsbergen en Mariëenberg kunnen verbeteren.
- **Fietsvriendelijke gemeente:** We investeren in veilige en comfortabele fietspaden. Fietsen moet een aantrekkelijke en veilige optie zijn voor korte en langere afstanden binnen de gemeente en naar de omliggende gemeenten en regio's.
De uitvoering van de afgesproken Fietssnelweg F340 dient voortvarend te worden opgepakt in samenwerking met de gemeente Ommen en de Provincie.

- **Duurzame mobiliteitsoplossingen:** We stimuleren het gebruik van deelauto's en elektrische voertuigen. Daarnaast ondersteunen we initiatieven voor deelauto's en mobiliteitsnetwerken, waarbij verschillende vervoersmiddelen naadloos op elkaar aansluiten. We stimuleren deelmobiliteit in de dorpen zonder of met zeer geringe aansluiting op het openbaar vervoer en organiseren vervoer van ouderen en mindervaliden door het ondersteunen van Automaatje in de gemeente Hardenberg.

5.2 Stationsomgeving Hardenberg

De stationsomgeving van Hardenberg zit al lang in de wachtkamer. De recente ontwikkelingen rondom de Nedersaksenlijn bieden een unieke kans om de stationsomgeving te transformeren tot een dynamisch knooppunt van sociale, culturele, logistieke en economische activiteit. Met de geplande spoorverbinding tussen Twente en Groningen kan Hardenberg de stationsomgeving uit het slop halen en het gebied tussen het ziekenhuis en de Witte de Withstraat met het centrum van Hardenberg verbinden.

Speerpunten

- **Toekomstbestendig station:** De vernieuwing van het station moet betekenen dat we voor nu en de toekomst een station hebben waar vervoer, onderwijs, wonen en cultuur bij elkaar komen. Het station zelf moet toegankelijk, veilig en comfortabel zijn.
- **Wachtruimte:** Het moet mogelijk zijn om droog te wachten op de trein. De wachtruimte is nu vaak gesloten vanwege vandalisme. We stimuleren een goede invulling van het stationsgebouw. Dat doen we als tussenoplossing tot het vernieuwde station klaar is.
- **Nieuwe woningbouw stationsomgeving:** Nieuwe woningbouw in de stationsomgeving sluit aan bij en maakt gebruik van de nabijheid van Openbaar Vervoer. De hoeveelheid parkeerfaciliteiten en eventueel autobezit per bewoner kunnen hiermee omlaag.
- **IQonIQ Boulevard:** Door de IQonIQ Boulevard als knooppunt voor innovatie, onderwijs en ondernemerschap, ontstaat er een nieuwe parel aan het naastgelegen onderwijskwartier in de Burgemeester Schuitemstraat. Daarbij zetten we ons ook in voor de vestiging van HBO in Hardenberg, bijvoorbeeld door een select aantal opleidingen in samenwerking met Hogescholen in de regio hier naartoe te halen. Wij denken bijvoorbeeld aan HBO-verpleegkunde in samenwerking met het ziekenhuis.

6. Sport, spel en cultuur, voor iedereen bereikbaar

Vrijtijdsbesteding is belangrijk voor het welzijn van mensen. We zorgen dat sport en cultuur voor iedereen toegankelijk zijn. Het mag niet van je inkomen afhangen of je naar muziekles kunt of kunt sporten. Sporten in de openbare ruimte meer faciliteren zien wij ook als taak van de gemeente. Zo zorgen we dat iedereen kan sporten en toegang tot cultuur heeft.

Het bewaren van geschiedenis vraagt ook om aandacht, net als organisaties die zich voor natuurbehoud in zetten.

6.1 Sport en spel

We willen een breed sportaanbod van klassieke bekende sporten tot nieuwe initiatieven. Alles van voetbal tot bouldering moet een plek kunnen krijgen in onze gemeente. Voor kinderen hoeft sport geen prestatiekarakter te hebben maar gaat het, naast de zeer noodzakelijke lichamelijke beweging, vooral om het sociale element. De sociale ontwikkeling voorkomt ook problemen in de toekomst.

Speerpunten

- **Sporten in de openbare ruimte:** We zorgen dat er meer outdoor gyms komen waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en kunnen bewegen met daarvoor bedoelde apparaten. Om ruimte voor hardlopers te maken richten we de grotere parken van de gemeente zodanig in dat het uitnodigt om te sporten.
- **Transparante investeringen:** We laten zien op basis van welke objectieve afwegingen we keuzes maken om te investeren en op welk manier we dat doen. Het integraal huisvestingsplan sport dat de gemeente sinds kort hanteert vormt hiervoor de basis.
- **Ondersteuning van andere vrijetijdsbesteding:** Behalve sportclubs moeten we ook verenigingen zoals de scouting ondersteunen. Ook zij vervullen een belangrijke rol in de ontwikkeling van kinderen en jongeren.
- **Verenigingen ondersteunen in hun sociale/preventieve rol:** Verenigingen hebben een positie om een signalerende rol te hebben en problematiek op te merken. We zorgen dat verenigingen de juiste wegen kennen. We stimuleren de (sport)verenigingen om aandacht te hebben voor weerbaarheid en sociale veiligheid.
- **Cultuur- en sportpas:** Voor inwoners die moeten leven van een bestaansminimum streven wij naar een cultuurpas en een sportpas voor zowel jong als oud.
- **Professionals als inspiratie:** Ook professionele sportevenementen moeten, indien in balans met de omgeving, plaats kunnen vinden in de gemeente.

6.2 Cultuur

Via culturele uitingen laten we zien wie we zijn. Dat moeten we ondersteunen. We zorgen voor sterke theaters, toegankelijk muziekonderwijs en ruimte voor streetart. We zorgen dat professioneel theater, muziek en kunst een platform krijgen in de gemeente, als inspiratie en om lokaal talent te motiveren. Het bewaren van geschiedenis, denk aan cultureel erfgoed, vraagt ook om aandacht en soms investeringen, net als organisaties die zich voor natuurbehoud in zetten.

De streektaal gaan we beschermen en we hebben aandacht voor de lokale geschiedenis. Scholen zijn vaak het eerste moment voor jongeren om in contact te komen met kunst en cultuur. Dat bouwen we verder uit, we laten zien dat cultuur en creativiteit leuk is en dat er voor iedereen iets passends is.

Speerpunten

- **Bewaar en draag lokale geschiedenis uit:** Plekken zoals streekmusea verdienen ondersteuning. Niet alleen financieel maar ook door ze waar mogelijk administratief en organisatorisch te ontzorgen en ondersteunen. We zijn bijvoorbeeld trots op de Kalkovens, de historische verenigingen en het Streekmuseum Kloosterhaar.
- **Muziekonderwijs en culturele-vorming:** We willen dat er muziekonderwijs op de scholen wordt gegeven. We maken dat mogelijk. Hetzelfde geldt voor het in contact brengen met theaters en musea. We maken samen met culturele partners, scholen en jongeren een passend programma. Daar durven we in te investeren.
- **Versterken streektaal:** De streektaal staat onder grote druk. Steeds minder mensen spreken het lokale dialect. Daarom gaan we daar naar Twents en Drents voorbeeld meer op inzetten, samen met de Overijssel Academie en lokale initiatieven. We willen een 'huus van de taol'.
- **Een nieuwe oudjaarstraditie: carbid schieten en collectieve viering:** We zijn tevreden met het nationale vuurwerkverbod en willen dat scherp handhaven. Als alternatief willen we mogelijk maken dat er collectieve vieringen georganiseerd worden.
Een voorbeeld van een toekomstbestendige activiteit is het carbidschieten. Dat is een veilig te organiseren collectieve activiteit die bij onze oudjaarstraditie hoort. We zorgen voor duidelijke regels maar zijn geen voorstander van een vergunningensysteem.
- **Ruimte voor cultuur:** Naast het behouden en versterken van de diverse theaters zorgen we ook dat er creatieve maakplaatsen komen waar kunstenaars hun hobby of werk kunnen uitoefenen en elkaar kunnen inspireren. We zorgen ook dat er in de openbare ruimte plek komt voor streetart en voorzien meerdere gebouwen van muurschilderingen zoals bijvoorbeeld aan de Parkweg. De kleine theaters moeten kunnen rekenen op structurele financiële steun van de gemeente. De (regio)functie van de Voorveghter moet worden behouden en mogelijk worden versterkt.
- **Straatmuzikanten:** muziek door straatmuzikanten moet (met vergunning) mogelijk worden gemaakt. Zo zorgen we dat bijvoorbeeld in de zomer en de feestdagen er buitenoptredens mogelijk zijn.